

GRÓF HADIK-BARKÓCZY ENDRE

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT ELNÖKE.

1908. ÉVI ÁPRILIS HÓ 26-ÁN A KÖVETKEZŐ BESZÉDEDEL NYITOTTA MEG A MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT XXIII. RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉT:

Igen tisztelt tagtársak!

Engedjék meg, hogy mielőtt mai közgyűlésünk napirendjének tárgyaival foglalkoznánk, figyelmüket néhány oly kérdésre hívjam fel, amelyek társulatunk, illetőleg iparművészetünk jövőjébe egészséges fejlődésével szorosán összefüggnek.

Azt hiszem, szerénységgel állíthatjuk, hogy társulatunk immár közel negyedszázados fennállása óta szép sikereket ért el és hogy számottevő része van iparművészetünk fellendülésében.

Azoknak az érdemes férfiaknak, akik társulatunkat megalapították és a magyar iparművészet boldogulása érdekében évek hosszú során át önzetlenül, igaz ügyszeretettel dolgoztak, kemény munkát kellett végezniök, mert az úttörés nehéz földatára vállalkoztak. Meg kellett küzdeniök a közönnyel és csak fáradtságos munkával ébreszthették föl a magyar közönségnek iparművészetünk iránt való érdeklődését és gyűjthettek maguk köré egy immár elég tekintélyes művész- és iparoscsoportot, amely a társulat céljait magáénak vallja és követi.

Törekvéseinket, szép folyóiratunk mellett, a kiállítások is hathatósan előmozdították. Noha a kiállítások nem sikerültek mindig úgy, ahogyan azt óhajtottuk, mégis megvolt az az eredményök, hogy együttes munkára bírták a művészeket és iparosokat és hogy a közönség e vállvetett munkásságnak sokszor igen szép eredményeit láthatta.

Nem kicsinylem a kiállítások jelentőségét. Tudom, hogy sok művészt és iparost csak akkor kezdtek itthon megbecsülni, mikor külföldi kiállításokon is szereztek babért. Nyilvánvaló az is, hogy a kiállításokra — hazaiakra és külföldiekre egyaránt — jövőben is szükség van, hogy művészeink és iparosaink tudásáról, haladásáról és versenyképességéről úgy a külföld, mint a hazai közönség tudomást

szerezhessen. De a kiállítások nem gyakorolják az izlés fejlesztésére szerintem azt a befolyást, melyet nekik eddig tulajdonítottak. Nem pedig azért, mert az igyekezet, hogy azok mennél fényesebben sikerüljenek, minél terjedelmesebbek legyenek, illetve mennél több tárgy legyen kiállítva, azt eredményezte, hogy bizony mindig akadt oly kiállított tárgy is, amely nem ütötte meg a kellő mértéket. Így tehát megeshetett az is, hogy egyik-másik kiállítás megtévesztette a nagyközönségnek azt a részét, amely hajlandó a kiállításokat az izlés legfőbb megnyilvánulásának tartani, s kiállításokon látott tárgyakról azt hiszi, hogy azok mind a legszigorúbb rostáláson mentek keresztül, s a jó izlés legmagasabb igényeit is kielégíthetik.

Ebből tehát az következik, hogy kiállításaink anyagát szigorúbban kell elbírálnunk, de módot kell keresnünk, hogy más úton is hassunk a nemesebb izlés terjesztésére. Különbösen is a kiállításainkat látogató közönség csak kis töredéke annak, amelyre a magyar iparművészetnek szüksége van, hogy megízmosodjék. Százvezrek vannak még e hazában, akik hivatásuknál, társadalmi állásuknál és vagyoni helyzetüknél fogva iparművészetünk felkarolásában és nemesítésében közreműködhetnek, de részint nembánomságból, részint a művészet iránt való érzék teljes hiánya miatt távol állnak törekvéseinktől. Ezért kell hatályos, tervszerű mozgalmat indítanunk, hogy mennél szélesebb köröket nyerjünk meg a hazai iparművészet ápolásának.

Nehéz feladat előtt állunk. Amerre tekintünk, még sokfelé az izléstelenség, a hamis látszat terpeszkedését látjuk. Köz- és magánépületeink nagy részén, a lakásokban értéktelen surrogatumokat, cifra, izléstelen tákolmányokat látunk. Az utánzatok, a hamiságok ipara virágzik, mert a közönség jó része még mindig olcsó pénzen olyat akar vásárolni,

ami többet, drágábbat mutat annál, a mi. A hivatkozás, a hamis látszat az, ami izlésünket megmetelyezi és sokszor arra ösztökéli az iparost, hogy meggyőződése ellenére mutatós, de valójában silány, értéktelen dolgokat készítsen.

Mindaddig tehát, amíg közönségünk jó részét nem hatja át a becsületes jó munka után való vágy, amíg nem abból a szempontból itéli meg az eléje tett holmit, hogy formája megfelel-e rendeltetésének, tartós-e, jó-e anyaga, amiből készült, okszerű-e a díszítése, — hanem elsősorban azt keresi, hogy lehetőleg olcsón vehessen mennél cífrább, sokat mutató, drágának látszó tárgyat, — mindaddig működésünk, ha nem is lesz meddő, csak kis téren mozoghat. Ezért kell megragadnunk minden rendelkezésünkre álló eszközt arra, hogy a nemesebb izlést, művészi dolgokhoz való hozzáértést terjesszük. Ezzel nem csupán művészi kultúránknak teszünk szolgálatot, hanem emeljük az általános erkölcsi érzést, mert beleviszük a köztudatba az igazság, szépség és jósnak megbecsülését, s a hamis látszat, a hazugság iránt való mélységes ellenszenvet.

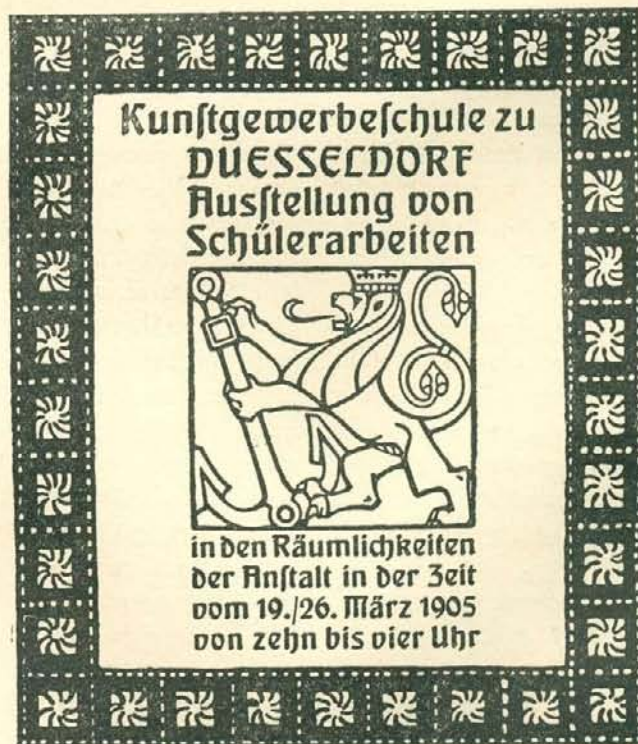
Elsősorban az iskolák feladatának tartom, hogy az ifjú nemzedékbe beleoltsák a szépségnek, a jónak, az igaznak szeretetét.

Tanítsák meg ifjainkat a szépségnek felismerésére és megbecsülésére. De módot kell keresnünk arra is, hogy a jelen iparművészetének istápolására hivatott

magyar közönség izlését nemesítsük és tévelygéseire rámutassunk. És itt küzdenünk kell, nem csupán az izléstelenség és elcsépelet szokványosságok, de az idegen munka szolgálai utánzása ellen is. Mert nem lehet erkölcsi alapja annak az iparművészetnek, amely csak hűségesen másolja azt, amit idegen nemzetek művészei kitaláltak s csak olyat produkál, ami idegen kultúrának a bélyegét viseli magán. Hogy eszméinket terjeszthessük és az iparművészet egészséges fejlődésének biztos talajt teremtsünk, bele kell hatolnunk az iskolákba, a nagyközönség és a népművelésére hivatott intézményekbe, a különböző közművelődési és társas-körökbe, ahol szemléltető képek bemutatásával, előadásokkal, olcsó kiadványokkal tervszerűen terjesztenünk kell az iparművészetet s általában a művészet megértésére szolgáló szépirodalmi és technikai ismereteket.

Tehát nagyobbarányú, tervszerű mozgalomra kell készülnünk s azt eredményesen végre is hajtanunk, ha nem akarjuk beérni azzal, hogy nemzeti iparművészetünk oázis maradjon a sablonok és szokványosságok sivatagában.

És ebben a mozgalomban számítnunk iparművészetünk minden lelkes hívének közreműködésére, elsősorban pedig Önökre, tisztelt tagtársaink, akiket szerencsém van itt üdvözölni, s akik megjelenésükkel is bizonyosságát adták törekvéseinkkel való együttérzésüknek.

SZEDÉSHEZ RAJZOLT VIGNETTA ÉS KERET. KÉSZÜLT A DÜSSELDORFI IPARMŰVÉSZETI ISKOLA NYOMDÁSZ-SZAKOSZTÁLYÁBAN.